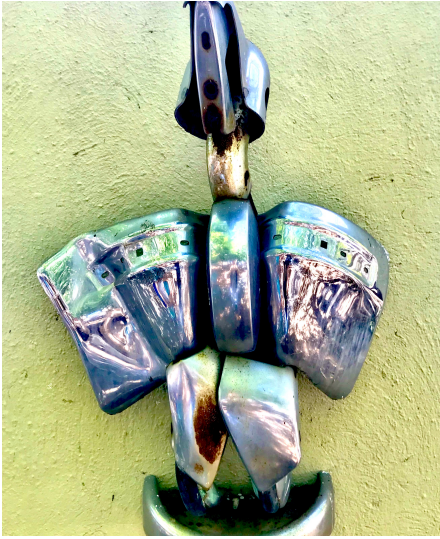

Lesbrief 3

Het Curaçaosch Museum

Lesbrief 3 Kunst in de tuin

Het Curaçaosch museum is met haar 70 jaar het oudste museum van Curaçao. Lange tijd was het Curaçaosch museum het enige museum op het eiland. Dit monumentale pand uit 1853 werd als museum geopend in 1948. Het museum is gevestigd in het voormalige Quarantaine Hospitaal. Het diende als ziekenhuis voor de Nederlandse Marine om patiënten met gele koorts, een gevaarlijke ziekte veroorzaakt door muggen, te behandelen.

www.hetcuracaosch.museum

Het Curaçaosch Museum

Het Rijksmuseum in Amsterdam, het MoMa in New York, beide musea voor beeldende kunst, zijn gebouwd om als museum te dienen. Maar er zijn ook musea in de wereld die gevestigd zijn in reeds bestaande gebouwen. En zo een museum is Het Curaçaosch museum.

Het museum is gevestigd in het voormalige Quarantaine Hospitaal. Het diende als ziekenhuis voor de Nederlandse Marine om patiënten met gele koorts, een gevaarlijke ziekte veroorzaakt door muggen, te behandelen.

Als je naar het gebouw kijkt, kun je je haast niet voorstellen dat dit een ziekenhuis was. Wanneer je zo naar binnenloopt, hangt de kunst onder andere in de vroegere ziekenzalen.

Het Curaçaosch museum is met haar 70 jaar het oudste museum van Curaçao. Lange tijd was het Curaçaosch museum het enige museum op het eiland. Dit monumentale pand uit 1853 werd als museum geopend in 1948.

Het was op initiatief van Chris Engels die met zijn schoonvader Rudolf Boskaljon besloot dat er behoefte was aan een museum op het eiland. Chris Engels was niet alleen medeoprichter, maar ook meer dan dertig jaar voorzitter van de Regentenraad van het museum, directeur en jarenlang conservator (beheerder van de kunstverzameling).

De collectie van het museum is verdeeld over twee verdiepingen en een tuin. Ze bestaat uit textiel, glas, Curaçaose antieke meubels uit de 18e en 19e eeuw, maar ook beelden, tekeningen, etsen, schilderijen van lokale en internationale kunstenaars zoals Carel Willink, Han van Meegeren, Corneille, Edgar Fernhout, Isaac Israëls, Charley Toorop, Jan Sluijters, José Maria Capricorne, Yubi Kirindongo en Hipolito Ocalia.

In het museum maak je kennis met verschillende kunststromingen zoals het Fauvisme, het Expressionisme, de Nieuwe Zakelijkheid, het Impressionisme, de Cobra-beweging en het Magisch Realisme. En we zien een houtsnede en een glas-inloodraam. Er hangt zelfs een schilderij van een 'oplichter'.

In Lesbrieff 1 vind je vragen en opdrachten over de Nederlandse en andere Westerse kunst. In lesbrieff 2 kom je vragen en opdrachten tegen over de Curaçaose kunst en de stijlkamers.

En Lesbrieff 3 gaat over de 'tuinkunst'.

Je hebt in onderstaande lesbrieff te maken met opdrachten en vragen. Bij de opdrachten volg je gewoon de instructies. Bij vragen, vul je het antwoord in op het aparte antwoordenvel.

Lesbrieff 3

TUINKUNST

Alle kunstwerken die bij deze lesbrieff horen, staan en hangen buiten in de tuin van het museum.

Opdracht 1:

- Loop door de tuin van het museum en kijk wat er voor beelden staan.*
- Maak een foto van het mooiste beeld dat je ziet.*
- Maak een foto van een beeld dat je niet mooi vindt.*
- Vergelijk na afloop je foto's met je klasgenoten. Zijn er veel dezelfde?*

Opdracht 2: *Loop naar dit beeld.*

John de Pool, "Pedro Luis Brion", 1922

Als je hier op Curaçao woont, ken je natuurlijk het Brionplein. Hier zie je een borstbeeld van *Pedro Luis Brion*. Brion was een Curaçaos militair en patriot, die in de Venezolaanse Onafhankelijkheidsoorlog (1811-1823) aan de zijde van de opstandelingen vocht.

Dit bronzen beeld van John de Pool is vervaardigd in 1922 in Curaçao. Controleer de onderstaande beschrijving van het beeld.

"Brion is afgebeeld in een statig kostuum met aan de achterzijde een soort cape, die over zijn rechterschouder valt. Op zijn linkerschouder heeft hij een recht schouderstuk met drie sterren en een knoop bovenop. Zijn jas heeft een hoge opstaande kraag met decoraties, vermoedelijk een bladmotief, net als op zijn manchet. In zijn linkerhand heeft hij een verrekijker vast. Hij heeft zijn hoofd iets gedraaid en kijkt langs de toeschouwer weg. Zijn gezicht heeft een snor, diepliggende ogen, een hoog en breed voorhoofd en brede bakkebaarden. In zijn rechterhand houdt hij een boek vast. Het werk kent grove lijnen en diepe plooien."

Vraag 1

- Er is iets aan de beschrijving toegevoegd, dat niet klopt. Wat is het?*
- Hoe komt het dat het beeld groen is?*

Opdracht 3

Loop naar rechts voor dit volgende beeld.

Gabrielle De Saint Denis, "Pedro Luis Brion", jaartal onbekend

Ook de Vlaamse kunstenaar Gabrielle De Saint Denis maakte in de 20^e eeuw een beeld van Pedro Luis Brion.

Kijk goed.

Vraag 2

Noem minstens drie verschillen met het beeld van Brion dat je net gezien hebt.

Als je weer richting de entree van het museumgebouw loopt, zie je dit beeld. Een bronzen beeld met een portret van Manuel Carlos Piar, vermoedelijk vervaardigd door J. Esser in de 20^e eeuw.

J. Esser, "Manuel Carlos Piar", 1963

Manuel Carlos Piar (Willemstad, Curaçao, 28 april 1774 – Angostura, Venezuela, 16 oktober 1817) was een *Curaçaoënaar* die het tot opperbevelhebber van het Venezolaanse leger bracht tijdens de Venezolaanse onafhankelijkheidsoorlog. Hij werd ter dood veroordeeld en op 16 oktober 1817 ter dood gebracht door een vuurpeloton tegen de muur van de kathedraal van Angostura. De dood van Piar wordt algemeen gezien als een zwarte bladzijde in de Venezolaanse onafhankelijkheidsoorlog en een fout van Simón Bolívar. Die laatste zag dat zelf ook zo. Hij had besloten om de executie niet bij te wonen maar bij zijn bureau te blijven. Toen hij de schoten hoorde, barstte hij in tranen uit en zei: *He derramado mi propia sangre*, "ik heb mijn eigen bloed vergoten".

Vraag 3

- a. De maker heeft een gebeurtenis willen uitdrukken. Welke gebeurtenis zou dat kunnen zijn?*
- b. Beschrijf het beeld voor iemand die het niet ziet.*
- c. Volgens oude documentatie zou dit beeld een voorstelling van de executie van Piar zijn. Had jij dat ook bedacht?*

Opdracht 4

In de buurt vind je dit beeld. Loop er heen en bekijk het van alle kanten.

Narcisio (Nel) Simon, "Figure", 1988

Het beeld is gemaakt door Narcisio (Nel) Simon. Hij werd geboren in 1938 in Willemstad. De beeldhouwwerken van Nel Simon grijpen terug op zijn roots in 'Mama Africa'. Zij geven uitdrukking aan zijn betrokkenheid met de geschiedenis en de vrijheidstrijd van onderdrukten.

Dit beeld van Nel Simon uit 1988 stelt een figuur voor die in zichzelf gekeerd is, als iemand die bescherming zoekt tegen de bedreigende elementen in de buitenwereld.

Vraag 4

Aan welke bedreigingen denk jij als je bovenstaande tekst leest?

Opdracht 5

Loop om het beeld heen en maak een foto van de kant die jij het mooist vindt.

Noot: Simon heeft ook het beeld gemaakt van Tula, dat staat aan het water bij het Rif.

Onderstaand filmpje laat je zien hoe dat beeld tot stand kwam.

https://www.youtube.com/watch?time_continue=29&v=R5TIUbo6aag

Opdracht 7: *Ga naar onderstaand beeld.*

Bernadette van Eps-Schetlen,

"De mythe van Sisyphus", rond 2000

Het glaswerk is een beeldhouwwerk van Bernadette van Eps-Schetlen, vervaardigd rond 2000. Het betreft een voorstelling van de mythe van Sisyphus (een Grieks verhaal dat de handelingen van goden en godinnen tot onderwerp heeft), uitgevoerd in glas. Het is een groot blok blauw glas dat wordt geduwd door een kleine figuur. Deze stelt Sisyphus voor en is ook in glas uitgevoerd. Sisyphus werd door oppergod Zeus gestraft, omdat hij Thanatos, de god van de dood, te slim af was. Zijn eeuwige straf was het omhoog duwen van een groot rotsblok, dat boven gekomen, steeds weer naar beneden rolt.

Opdracht 8 *Maak een foto van Sisyphus, bekijk hier, op school of thuis het onderstaande animatiefilmpje en beschrijf de verschillen tussen de beide Sisyphus-figuren (in het filmpje en die van het beeld)*

<https://www.youtube.com/watch?v=ihJZtcOqbUA>

Vraag 5

Wat is het effect van de verschillende materialen bij elkaar?

Vraag 6

a. Bekijk deze twee afbeeldingen. Voordat je naar ze toe loopt, bedenk wat de titel van deze twee beelden is. Schrijf ze op.

Loop nu naar de beelden toe.

b. Bedenk een plek buiten het museum waar deze werken goed zouden passen

Hubert Marcolino (Yubi) Kirindongo, geboren op Curaçao in 1946, is een bekend Curaçaos beeldend kunstenaar. Kirindongo begon als kunstschilder. Terug op Curaçao maakte hij vervolgens kunstwerken van afgedankte bumpers en ander afval. In de jaren tachtig bouwde hij zijn eigen huis, tevens galerie, op Curaçao. Het is zeker de moeite waard om daar eens naartoe te gaan.
(*Kaya Reis 390 Souax Ariba T: +(5999) 869 3268*)

Schorpioen

Een metalen kunstwerk van Yubi Kirindongo uit 1977, gemaakt van oude, mogelijk verbrande autobumpers. Het betreft een voorstelling van een schorpioen. Linksboven bevindt zich de kop met twee klauwen en rechtsonder de staart van het beest. Daartussen is het lichaam opgebouwd uit verschillende losse delen. Alle onderdelen zijn stukken van autobumpers, metaal, die geknipt en gebogen zijn en aan elkaar zijn bevestigd of gelast. In sommige onderdelen bevinden zich nog gaten van het oorspronkelijk product.

Bird

Eveneens een metalen kunstwerk van Kirindongo uit 1977, gemaakt van oude, chromen autobumpers. Het betreft hier een voorstelling van een vogel. Bovenaan zie je de kop met spitse snavel, bestaande uit twee delen metaal. De kop staat op een lange nek met daaronder het borststuk. Aan weerszijden zijn vleugels afgebeeld en aan de onderzijde twee poten op een horizontaal voetstuk.

Roberto Tjon-A-Meeuw, "Vis", 2017

Vraag 7

Ook dit beeld heeft veel met Curaçao te maken. Bekijk ook de achterkant.

- Waarvan is dit werk gemaakt?*
- Welke voorwerpen zie je?*

Het is gemaakt door Roberto Tjon-A-Meeuw, die in 1969 in Suriname werd geboren. Na in Amsterdam gewoond te hebben, vertrok hij weer naar Suriname in 1999, waar hij in de jungle een pompstation bouwde voor zijn moeder, en loodgieter werd. Hij woont en werkt als beeldend kunstenaar sinds 2014 op Curaçao. Een andere 'afvalvis' vinden we in Parke Leyba aan de Scharlooweg.

Zijn motto is: *"Mijn werk is het enige gereedschap dat ik heb om mensen hopelijk wakker te maken, dat we de natuur met rust moeten laten en moeten gaan zien dat een gezonde planeet ons beste pensioen is."*

- c. Ben je het eens met deze uitspraak?
- d. Hoe laat hij zijn visie hier in dit werk zien?

De Tafelberg

Miljoenen jaren geleden ontstond de Tafelberg door krachten waar wij geen voorstelling van kunnen maken. De berg werd vroeger voornamelijk afgegraven voor het winnen van fosfaten. Tegenwoordig gebruikt men de 'holle kies' methode bij het afgraven om in ieder geval het aanzicht van deze mooie berg te behouden. Nu wordt vooral kalksteen en bouwzand gewonnen van hoge kwaliteit. Ook voor de export.

Hortence Brouwn, Sweet Embrace, 2010.

Dit beeld is gemaakt door Hortence Brouwn, die in Suriname geboren is, maar al heel lang op Curaçao woont. Het is getiteld: 'Sweet Embrace' en vervaardigd in 2010. Het betreft een vrij abstracte voorstelling, gemaakt in tafelbergsteen, van twee figuren die elkaar omhelzen. Aan de bovenzijde bevinden zich de twee hoofden, vlak naast elkaar en daaronder zijn enkele lijnen van de armen, rug en schouderpartijen te herkennen. De onderzijde van het beeld is zeer ruw en nauwelijks bewerkt. Hortence heeft bewust gekozen om de onderkant niet verder uit te werken. De kijker kan dat zelf invullen. *Dat ga jij d.m.v. een tekening ook proberen.*

Opdracht 9 *Teken op het antwoordenvel het beeld na en probeer aan de onderzijde van de figuren armen, handen en kleren te tekenen.*

"Hide and Seek", jaartal onbekend.

Hortence Brouwn,

Dit beeld is ook gemaakt door Hortence Brown. Het staat in de 'vijver'.

Opdracht 10 Loop om het beeld heen en maak een foto op het moment dat het net lijkt alsof er een figuur op een paardenrug zit.

Vraag 8

Beide beelden van Hortence Brouwn zijn een beetje abstract.

- Waarom zou de maakster voor deze titel gekozen hebben?
- Waarom zou de maakster ervoor gekozen hebben om haar beelden niet helemaal tot in detail uit te werken?
- Mis je het feit dat de beelden niet realistisch zijn bij het begrijpen van het kunstwerk?

Door naar het volgende beeld:

onbekend

Gabrielle De Saint Denis, "Moeder en kind", jaartal

Vraag 9

Als je naar bovenstaand beeld kijkt, zie je dat de moeder van het kind een bal vasthoudt. Als de figuren zouden kunnen bewegen wat is er dan gebeurt voordat de moeder de bal in haar handen kreeg en wat gebeurt er verder? Bedenk iets origineels

Op het pleintje naast de blauwe Nanzi-spin vind je onderstaand beeld:

Philippe Zanolino, "Mama i Yu Ku Machete", 2010

Dit beeld werd gemaakt door Philippe Zanolino (in 1960 geboren in Perigueux, Frankrijk). Een kunstopleiding heeft hij nooit gehad. Hij is voornamelijk schilder, maar maakt ook beeldhouwwerken en installaties.

In 1986 is Zanolino naar Curaçao gekomen. Hier heeft hij altijd als zelfstandig kunstenaar gewerkt. Tegenwoordig vormt hij samen met zijn zoon Giovanni het kunstenaarsduo 'ZZ team'.

Vraag 10

- De titel van dit kunstwerk is *Mama i Yu Ku Machete*. Letterlijk vertaald: Mama en kind met machete. Een machete is een kapmes. *Kun je deze titel verklaren?*
- Bedenk zelf eens een andere titel voor dit kunstwerk*

COLOFON

Tekst: Wilma van Geemert en Neeltje Timmers

Het Curaçaosch Museum

Van Leeuwenhoekstraat z/n, Willemstad, Curaçao

Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag 08.30- 16.30

zaterdag 10.00- 16.00

Telefoon: +5999 462 3873